Stilleven met Kalkoenpastei

Moniek Spaans

Ik ging naar het museum om me te verstoppen.
Niet achter een pilaar, niet in de WC op de 2e etage en ook niet tussen de vitrines met minutieus geconstrueerde scheepsmodellen, maar om te verdwijnen in het *Stilleven met kalkoenpastei*.

De eerste keer overviel het me. Ik stond voor het schilderij. Ik keek naar de half geschilde citroen, naar de rondbuikige tinnen kan met een tuit in de vorm van een drakenkopje en naar het mes dat handreikend zijn heft naar mij uitstak.
Ik verwonderde me over het schaaltje dat van een enorme schelp gemaakt was, maar eigenlijk meer leek op een klein wiegje of op een kinderachtig scheepje.
Maar het allermeest nog werd mijn aandacht getrokken door de welgevormde zeegroene roemer, waarin een harsige witte wijn glinsterde van levendigheid.
Als betoverd reikte ik naar het glas en voor ik er erg in had nam ik een slok.
De wijn steeg onmiddellijk naar mijn hoofd. Ik werd bevangen door een duizelingwekkende draaierigheid en sloot mijn ogen.

Toen ik ze na een tijdje weer open deed was ik verdwenen.
Dat wil zeggen, ik was er nog wel, alleen stond ik niet meer vóór het schilderij, ik zat er in! Ik zat pal achter de staartveren van de opgezette kalkoen.
Het kwam me vreemd voor, een opgezette vogel zo broedend boven op een pastei in zijn naam. Was dit nu wat ze eigenlijk met ‘stilleven’ bedoelden?

Voorzichtig streelde ik de vleugel van de kalkoen terwijl mijn blik over de uitgestalde heerlijkheden dwaalde. Ondanks dat ik het glas in mijn hand hield, strekte de schaduw ervan zich nog steeds uit over het damasten tafellaken.
Ik durfde niet nog een slok te nemen. In plaats daarvan snoepte ik een olijfje uit het fijne porseleinen schaaltje dat vlak voor me stond. Prompt verslikte ik me en moest hoesten.

'Wilt u misschien een pepermuntje?' vroeg een keurige damesstem die van heel ver leek te komen. Ik schrok op en keek in het gezicht van een wat oudere dame die een rolletje KING onder mijn neus hield.

'Nee, nee dank u,' stamelde ik terwijl ik de olijvenpit die ik zojuist nog in m'n mond had, wegmoffelde in mijn vuist, 'pepermunt en olijven, dat gaat niet zo goed samen.'

'Olijven?' vroeg de vrouw.

Ik wilde naar het schaaltje wijzen. Toen pas merkte ik dat ik weer vóór het schilderij stond en er niet meer in zat. Ik keek verdwaasd om me heen.

'Voelt u zich wel goed?' vroeg de dame, terwijl ze me door haar zwart omrande brillenglazen opnam. 'U ziet een beetje pips.'

'Ik ben een beetje moe geloof ik,' antwoordde ik afwezig.

'Het is een bijzonder schilderij, is het niet?' zei de vrouw.

Ik durfde er nauwelijks nog naar te kijken.

'Een wonderlijke vogel, zo'n kalkoen,' vervolgde ze, 'wist u dat een kalkoen vernoemd is naar een plaats waar hij helemaal niet vandaan komt? Calcoen was een stad in Indië, maar de kalkoen komt oorspronkelijk uit Midden-Amerika, gek hè?'

Ik knikte afwezig.

'In dat soort wetenswaardigheidjes schep ik een enorm genoegen weet u. Een dinde, zeggen ze in het Frans,' ging de vrouw onverdroten verder. 'Un coq d'Inde. Een coq is een haan, dat weet u natuurlijk ook wel. Dus een kalkoen is een Indische haan, geestig hè?'

Ik glimlachte flauw.

'Weet u zeker dat u zich wel goed voelt?' vroeg de dame.

'Het was een lange dag,' begon ik.

'Ja, al die indrukken die je opdoet in een museum, op een gegeven moment ben je gewoon verzadigd is het niet?'

'Ja, zo is het.'

'U zou een tukje moeten doen, daar knapt een mens ontzettend van op.'

'Mm, misschien wel ja,' mompelde ik.
Ik wierp nog één onzekere blik op het schilderij. Naar het glas durfde ik nauwelijks nog te kijken. Ik begreep niet wat me overkomen was, het leek wel of ik gedroomd had, maar daar was het allemaal veel te werkelijk voor geweest.

'En de Portugezen zeggen *peru* en de Engelsen zeggen *turkey*,' vervolgde de dame. 'Wie is hier nu de weg kwijt? Haha. Ik doe dat overigens nooit hoor, kalkoen eten met Kerstmis.'

'Nee, ik ook niet. En, ik moest maar weer eens verder gaan,' zei ik tegen de dame die nog steeds met het rolletje KING in de aanslag stond. 'Tot ziens!'

'Tot ziens,' antwoordde de dame.

Naar buiten, frisse lucht. *A breath of fresh air* zong het ijl door m'n hoofd.
Ik verliet het museum en liep naar huis.

Thuis gekomen trok ik met moeite mijn laarzen uit en liet me op bed vallen. Ik was doodmoe, maar toch lukte het me niet een dutje te doen. Het stilleven bleef door m'n hoofd spoken. Uiteindelijk besloot ik volgende dag weer naar het museum te gaan. Er zat niets anders op. Ik wilde mij er van overtuigen dat ik me alles maar verbeeld had, maar heimelijk verlangde ik er eigenlijk naar nog een keertje in het schilderij te verdwijnen.

De volgende dag liep ik opnieuw de zaal binnen waar *Stilleven met kalkoenpastei* hing en wachtte het moment af dat er niemand anders bij het schilderij stond. Ik ging er pontificaal voor staan en keek naar de gedekte tafel, de hazelnoten die her en der verspreid lagen, het vers gesneden wittebrood, waarvan de geur m'n maag deed knorren en naar de lepel die op de pastei lag, maar onherroepelijk naar de zeegroene roemer wees. Als gehypnotiseerd reikte mijn hand naar het glas, lichtte het en nam een slok. De gonzende stemmen van de andere museumbezoekers stierven weg, mijn tong tintelde. Geuren gelijk gemaaid gras en zacht notenhout prikkelden m'n neus en opnieuw verdween ik in het schilderij.

En toen hoorde ik iemand zachtjes fluitsteren.

'Hé femke, pssst….'

Ik keek op.

'Hier, pssst.' Het geluid leek uit het tafereel vandaan te komen.

'Gij moet ons helpen!' siste een stem.

Het was het drakenkopje aan de tuit van de tinnen kan dat sprak. Zijn gelige oogjes fonkelden in hun kassen.

'Ik?' vroeg ik met een hese stem.

'Ja, natuurlijk, waarom denkt ge dan dat ge hier zijt?'

'Ik weet het niet, ik heb geen idee, ik kreeg een onnoemelijke dorst toen ik…..'

'Maar natuurlijk kreeg gij dorst, dat was de bedoeling,' onderbrak het draakje me. Alleen, van die olijfjes had u af moeten blijven.'

'Ik…'

'Ja, ja, ja, ja.'

Het draakje zwaaide zijn kopje heen en weer.

'Wij zitten hier met een probleem,' vervolgde het draakje. 'Wij zijn uit balans geraakt.'

'Uit balans?' vroeg ik schaapachtig.

'Ja, uit balans. De kalkoen heeft namelijk iets laten vallen.'

'Iets laten vallen?' papegaaide ik.

'Ja, iets laten vallen, spreek ik Chinees of zo?'

'Eh, nee, ik geloof het niet.'

'Nou dan,' bitste het draakje.

'Wat heeft de kalkoen laten vallen?' vroeg ik.

'De kalkoen heeft een bloem uit zijn snavel laten vallen, een roos, een wilde roos om precies te zijn en als het goed is ligt ie ergens bij uw voeten.'

Ik keek naar grond, maar ik zag niets. Ik deed een stapje naar achteren en bukte me. Daar lag inderdaad een bloem. Ik raapte 'm op. Erg fraai zag ie er niet uit.

'Zoekt u dit?'

‘Mosa Saurus nog aan toe zeg! Wat hebt ge daarmee gedaan?’

‘Ik heb….’

‘U bent er op gaan staan!’

Er sloegen kleine vlammetjes uit het tuitje.

‘Hemel en aarde moet ik bewegen om u hier te krijgen. De eerste keer snoept u van de olijven en nu zijt ge op die roos gaan staan. Mon Dieu! Die roos hoort in de snavel van de kalkoen begrijpt ge wel. Het is belangrijk dat ie op z’n plaats zit. Hoe denkt ge dat het is als een kalkoen de hele dag tegen u aan loopt te snateren. “*Le paté, c’est moi*, *le paté, c’est moi*,” dat is alles wat eruit komt, en niet één keer, maar wel honderd keren op een dag.’

‘Het spijt me…’ zei ik zacht.

‘Spijt, spijt, spijt, daar koop ik niets voor,’ blies het draakje.

‘Maar,’ vervolgde ik, ‘als ik morgen nou eens terug zou komen en een nieuwe roos voor meebreng? Zou u dat tevreden kunnen stemmen?’

‘Morgen? Hmm…’

Het draakje bewoog even met zijn oortjes.

‘Dan moet ik u weer van her naar der laten gaan.’

‘Maar dan hebt u wel wat u wenst.’

Het draakje was even stil.

‘Vooruit, ik zie u morgen weer, met een nieuwe roos. En, misschien moest ge dit keer maar een oester nemen.’

Ik keek het draakje vragend aan.

‘Toe maar,’ zei het draakje terwijl het bemoedigend knikte.

Ik nam een oester van het bord en slurpte de zoute zeevrucht uit zijn schelp. Opnieuw werd ik licht in mijn hoofd en even later stond ik weer voor het schilderij. Het draakje knipoogde naar me, ik knipoogde terug.

Ik toog naar een rozenkwekerij niet ver buiten de stad waar ik na enig zoeken een struikje vond met dezelfde bloemen, waarvan de kalkoen er een uit zijn snavel had laten vallen.

De volgende dag spoedde ik me met het bloempje dat ik zorgvuldig verpakt had naar het museum. Ik moest mezelf dwingen niet te rennen. Opgewonden snelde ik naar het *Stilleven met kalkoen pastei*.

Nu ik voor de derde keer voor het schilderij stond zag ik het meteen. Er klopte iets niet. Tussen het draakje en de kalkoen boterde het niet en het glas droeg allenig alle spanning tussen die twee. Het draakje had gelijk, de balans was zoek.

Ditmaal hoefde ik niet eens uit het glas te drinken. Ik voelde de leegte, een zuigende leegte. Ik ontspande me en zoef, daar ging ik.

‘Ah, daar zijt gij…’ verzuchtte het draakje.

‘Ghelofte maect schult,’ antwoordde ik terwijl ik de bloem tevoorschijn haalde.

‘Ach, zij is prachtig!’ riep het draakje glimmend van genoegen.

‘Zal ik?’ vroeg ik.

Het draakje knikte.

Ik wendde me tot de kalkoen en keek hem recht in de ogen.

‘Le paté, c’est moi,’ fluisterde ik terwijl ik de roos in zijn snavel stopte.

De kalkoen kreunde zachtjes.

‘Bravo ma chérie,’ brieste het draakje terwijl er kleine wolkjes uit zijn neusje dreven, ‘ik ben u zeer erkentelijk.’

‘Het was mij een genoegen,’ zei ik, toen ik plotseling iemand achter mij hoorde kuchen. Ik draaide me om. Daar stond de dame die me eerder een pepermuntje had aangeboden. Ze hield een fijn porseleinen schaaltje onder m’n neus en vroeg,

‘Een olijfje misschien?’

